

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо визначення кола посадових осіб місцевого самоврядування»

1. Мета

Проєкт Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо визначення кола посадових осіб місцевого самоврядування» (далі – проєкт Закону) підготовлено НАДС з метою визначення кола посадових осіб місцевого самоврядування, які можуть притягуватися до кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення за статтею 368 Кримінального кодексу України та бути суб'єктами кримінального провадження відповідно до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

НАДС забезпечено розроблення Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», який 02 травня 2023 року прийнятий Верховною Радою України за № 3077-IX (далі – Закон № 3077) та набирає чинності не раніше, ніж через 6 місяців з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.

Закон № 3077 визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної служби в органах місцевого самоврядування, що функціонує в інтересах (спільних інтересах) територіальних громад, а також умови та порядок реалізації громадянами України права рівного доступу до служби в органах місцевого самоврядування.

У Законі № 3077 змінено підходи до поділу посад службовців місцевого самоврядування на категорії. Тому впровадження Закону № 3077 обумовлює необхідність внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України.

Частиною шостою статті 3 Кримінального кодексу України та частиною третьою статті 1 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність та до кримінального процесуального законодавства України можуть вноситися виключно законами про внесення змін до кримінального та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.

Керуючись частиною шостою статті 3 Кримінального кодексу України та частиною третьою статті 1 Кримінального процесуального кодексу України підготовлено проєкт Закону стосовно внесення змін до Кримінального кодексу

НАДС
№11411/07.1-25 від 22.12.2025
КЕП: Алюшина Н. О. 22.12.2025 17:20
3FAA9288358EC003040000086E5290057DAD500

України та Кримінального процесуального кодексу України щодо визначення кола посадових осіб місцевого самоврядування без віднесення їх посад до першої та другої категорій.

Законом № 3077 передбачається, що службу в органах місцевого самоврядування проходять виборні посадові особи місцевого самоврядування та службовці місцевого самоврядування, які відносяться до посадових осіб місцевого самоврядування. Так, до виборних посадових осіб, відносяться особи, які обираються на місцевих виборах або обираються, затверджуються відповідною радою, наділені повноваженнями щодо виконання завдань і функцій місцевого самоврядування на термін визначений законом. Службовцями місцевого самоврядування є особи, які призначаються за результатами конкурсу безстроково (крім винятків, передбачених законом) на посаду службовця місцевого самоврядування I, II або III категорії, та яким присвоюється ранг.

Відтак передбачається, що голови обласних рад, заступники голів обласних рад, Київський, Севастопольський, Сімферопольський міський голова, міські (міст – обласних центрів) голови, заступник міського голови – секретар Київської міської ради, заступники Севастопольського міського голови належатимуть до виборних посадових осіб, а їх посади не підпадатимуть під I, II або III категорії посад в органах місцевого самоврядування.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом Закону пропонується, з урахуванням впровадження Закону № 3077, конкретизувати коло посадових осіб місцевого самоврядування, які є суб'єктами кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення за статтею 368 Кримінального кодексу України та кримінального провадження відповідно до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України шляхом зазначення найменування їх посад, без застосування відсильної норми про належність до певної категорії посад та без розширення їх переліку.

Крім того, пропонується строк набрання чинності проєкту Закону узгодити з набранням чинності Законом № 3077.

4. Правові аспекти

Конституція України;

Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року № 2341-III;

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI;

Закон України від 02 травня 2023 року № 3077-IX «Про службу в органах місцевого самоврядування».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту Закону не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Консультації з громадськістю щодо проєкту Закону не проводилися.

Проєкт Закону стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, у зв'язку із чим до проєкту Закону висловлено позицію щодо його погодження Всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування – «Всеукраїнська асоціація громад», «Асоціація міст України», «Асоціація об'єднаних територіальних громад», а також висловлено позицію щодо підтримки проєкту Закону Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад».

Проєкт акта не стосується соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження із уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців.

7. Оцінка відповідності

У проєкті Закону відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Реалізація проєкту Закону не матиме впливу на зміну правового статусу посадових осіб місцевого самоврядування, реалізацію права на службу в органах місцевого самоврядування, проходження та припинення служби в органах місцевого самоврядування.

Вплив на ключові інтереси усіх заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації Закону на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Посадові особи місцевого самоврядування, які перебувають на виборних посадах	Виокремлення як окремого суб'єкта притягнення до кримінальної відповідальності	Чіткий перелік посадових осіб місцевого самоврядування (виборних осіб), які займають особливо відповідальне становище та можуть вчинити кримінальне правопорушення щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання службовою особою

		неправомірної вигоди, а так само прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи невчинення такою службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища
Правоохоронні органи, органи прокуратури та суди	Визначення кола посадових осіб, які перебувають на виборних посадах, як суб'єктів кримінальної відповідальності, без посилення на окремий закон для обґрунтування віднесення конкретної посади до відповідної категорії посад в органах місцевого самоврядування	Чіткий перелік посадових осіб місцевого самоврядування, які перебувають на виборних посадах та займають особливо відповідальне становище

**Голова Національного агентства
України з питань державної служби**

Наталія АЛЮШИНА